

Súd: Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
Spisová značka: 1Stk/4/2021
Identifikačné číslo spisu: 2019200371
Dátum vydania rozhodnutia: 28. apríla 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:2019200371.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a členov senátu JUDr. Kataríny Cangárovej, PhD., LL.M. (sudca spravodajca) a JUDr. Mariána Fečíka v právnej veci žalobkyne: R. W. N., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Z. M. V. XXX, XXX XX Z. M. V., právne zastúpenej: Michal Mrva - advokátska kancelária, s. r. o., so sídlom Trenčianska 38, 821 09 Bratislava, proti žalovanému (sťažovateľovi): Okresný úrad Trnava, odbor opravných prostriedkov, so sídlom Vajanského 2, Trnava, P. O. Box 3, 917 02 Trnava, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. OU-TT-OOP1-2019/032630 zo dňa 17. 09. 2019, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Trnave, č. k. 47Sa/22/2019 zo dňa 08. 04. 2021, takto

r o z h o d o l :

- I. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a.
- II. Žalobkyni p r i z n á v a voči žalovanému právo na úplnú náhradu trov kasačného konania.

O d ô v o d n e n i e

I.
Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Okresný úrad Senica, odbor všeobecnej vnútornej správy (ďalej aj „prvostupňový správny orgán“) ako vecne a miestne príslušný správny orgán podľa § 52 ods. 1 a § 55 ods. 1 zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o priestupkoch“) rozhodnutím č. OU-SE-OVVS-2019/7586/P-305/19-Chk zo dňa 10. 07. 2019 (ďalej aj „prvostupňové rozhodnutie“) uznal žalobkyňu vinnou zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) zákona o priestupkoch, ktorého sa dopustila tým, že dňa 25. 12. 2018 v čase o 12:35 hod. v obci Borský Svätý Jur, časť Tomky pri točni autobusu z vozidla tov. zn. O. P. XX K. J. ev. číslo M. XXXH. vykrikovala po W. O. a jeho manželke N. O. slová, že „zabili brata V., že sú zlodeji a okrádajú štát“, teda úmyselne narušila občianske spolunažívanie iným hrubým správaním. Za spáchanie uvedeného priestupku jej podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona o priestupkoch uložil sankciu -

pokarhanie a súčasne jej uložil podľa § 79 ods. 1 zákona o priestupkoch povinnosť uhradiť štátu trovy konania vo výške 16,- Eur.

2. Prvostupňový správny orgán na základe dôkazov sústredených v priebehu objasňovania priestupku, ako i počas ústneho pojednávania, dospel k záveru, že žalobkyňu obvinenej z predmetného priestupku je dostatočne preukázané spáchanie priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) zákona o priestupkoch, a to výpoveďami svedkov W. O. a jeho manželky N. O., ktorí zhodne uviedli opis skutku, za ktorý bola žalobkyňa uznaná vinnou zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, a to napriek tvrdeniu žalobkyne, že obvinenie, ktoré sa jej kladie za vinu, sa nezakladá na pravde a je to výmysel. V tejto súvislosti prvostupňový správny orgán uviedol, že W. O. a N. O. boli poučení o povinnosti vypovedať pravdivo a správny orgán nemá dôvod pochybovať o pravdivosti výpovedí svedkov, a to aj z dôvodu, že svedok W. O. a svedkyňa N. O. sa na predvolanie políciou, ako i správneho orgánu vždy dostavili, podaniu vysvetlenia sa nevyhýbali.

3. V nadväznosti na uvedené prvostupňový správny orgán ďalej dôvodil, že naproti tomu žalobkyňa bola opakovane telefonicky predvolávaná na políciu k podaniu vysvetlenia, kam sa nedostavila, tvrdila, že je práce neschopná, keď jej zo strany polície bolo navrhnuté vykonať výsluch v domácom prostredí, s touto možnosťou nesúhlasila a vždy uviedla, že ide k lekárovi, že musí absolvovať odborné vyšetrenia u špecialistov. Dňa 20. 04. 2019 bola žalobkyňa osobne vyzvaná políciou k podaniu vysvetlenia na čerpacej stanici, v obci Z. M. V., kde pracovala u jej brata, kedy uviedla, že má stále bolesti hlavy, čo môže ovplyvniť jej výsluch, ale žiadala preštudovanie spisového materiálu, ako i poskytnutie informácie zo spisu a tieto argumenty sťažovali priebeh objasňovania priestupku. Prvostupňový správny orgán doplnil, že na prvý termín riadne nariadeného pojednávania dňa 13. 06. 2019 sa žalobkyňa pred správny orgán nedostavila s ospravedlnením z dôvodu návštevy lekára. Na jej žiadosť bola žalobkyňa vypočutá v inom termíne, kedy spáchanie skutku poprela.

4. Ohľadom vyhodnotenia obsahu výpovede obvinenej žalobkyne prvostupňový správny orgán uviedol, že z jej výpovede vyplýva, že svedkom incidentu mala byť maloletá M. O., avšak jej záznam sa v spisovom materiáli z prípravného konania nenachádza. V tejto súvislosti správny orgán uviedol, že uvažoval o potrebe vykonania výsluchu maloletej, od čoho však správny orgán upustil s prihliadnutím na vek maloletej (narodená v roku XXXX), odstup času od spáchania skutku, ale hlavne z dôvodu zdravého duševného vývinu maloletej. Na základe uvedených skutočností dospel prvostupňový správny orgán k záveru, že vo výroku rozhodnutia špecifikovaným konaním žalobkyne došlo k naplneniu skutkovej podstaty priestupku úmyselným narušením občianskeho spolunažívania iným hrubým správaním.

5. Na odvolanie žalobkyne proti prvostupňovému rozhodnutiu, rozhodol žalovaný rozhodnutím č. OU-TT-OOP1-2019/032630 zo dňa 17. 09. 2019 (ďalej aj „preskúmané rozhodnutie“) tak, že odvolanie žalobkyne zamietol a napadnuté prvostupňové rozhodnutie potvrdil.

II.

Konanie na krajskom súde

6. Včas podanou žalobou na Krajský súd v Trnave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „správny súd“) sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného a navrhla, aby správny súd zrušil rozhodnutia správnych orgánov oboch stupňov z dôvodov podľa § 191 ods. 1 písm. c), d), e), f) a g) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „SSP“) a vec vrátil správne orgánu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnila právo na náhradu trov konania.

7. Podanie žaloby žalobkyňa dôvodila tvrdením, že napadnuté rozhodnutie je založené na nespoľahlivo zistenom skutkovom stave veci a na nesprávnom právnom posúdení skutkového stavu, ktorý bol nedostatočne objasnený a v dôsledku toho spočívajú závery žalovaného, aj prvostupňového správneho orgánu na domnienkach rozporných s objektívnou realitou.

8. Žalobkyňa v podanej žalobe poprela priebeh udalostí tak, ako jej je kladený za vinu a zotrvala na svojej verzii udalostí, ktoré uviedla prvostupňovému správneému orgánu, pričom namietala nasledovné:

- nebol vykonaný dôkazný prostriedok - výsluch maloletej dcéry W. O.,
- žalovaný nevykonal voľné hodnotenie dôkazov, ale výlučne na základe aritmetických pravidiel ustálil, že sú tu dvaja svedkovia (manželia), ktorých tvrdenia sú v rozpore s tvrdením žalobkyne a bez kriticky hodnotiaceho úsudku ustálil skutkový stav tak, ako ho opísali títo dvaja svedkovia,
- verzia priebehu udalostí, tak ako ich uviedla žalobkyňa, bola spochybnená len na základe toho, že bola opakovane telefonicky predvolávaná na políciu za účelom podania vysvetlenia, kde sa nedostavila z dôvodu tvrdenej práceneschopnosti alebo nutnosti poskytnutia zdravotnej starostlivosti, či nevyhovujúceho zdravotného stavu,
- tieto skutočnosti nie sú spôsobilé spochybniť hodnovernosť riadne preukázaných tvrdení žalobkyne - vrátane práceneschopnosti a následkov agresívneho konania pána O.; žalobkyňa existenciu týchto prekážok riadne preukázala (aj orgánu objasňujúcemu predmetný priestupok) a nejedná sa o príčiny, ktoré by vznikli z jej zavinenia,
- nesprávne právne posúdenie veci - podradenie nedostatočne zisteného skutkového stavu pod skutkovú podstatu priestupku podľa § 49 ods. 1 písm. d) zákona o priestupkoch poukazujúc na závery Najvyššieho súdu SR v rozsudku sp. zn. 10Sžo/77/2016 z 25. 10. 2017.

9. Krajský súd, po oboznámení sa s obsahom súdneho spisu a administratívneho spisu žalovaného a prvostupňového správneho orgánu, preskúmal v rozsahu uplatnených žalobných bodov (§ 134 ods. 1 SSP) napadnuté rozhodnutie, ako aj priebeh administratívneho konania predchádzajúci ich vydaniu, vychádzajúc zo stavu, ktorý existoval v čase právoplatnosti rozhodnutia (§ 135 ods. 1 SSP), nezistiac dôvod na postup podľa § 195 SSP, v súlade s ustanovením § 107 ods. 1 písm. a) SSP vec prejednal na pojednávaní v neprítomnosti ospravedlneného žalovaného (§ 114 SSP), ktorý súhlasil s prejednaním veci v jeho neprítomnosti a dospel k záveru o dôvodnosti správnej žaloby.

10. Krajský súd dospel k záveru, že zákonnosti dôvodov žalovaného vo vzťahu k ustáleniu sankcionovaného skutku a následne vo vzťahu k ustáleniu viny žalobkyne zo spáchania predmetného priestupku proti občianskemu spolunažívaniu nemožno prisvedčiť. Správne orgány pri hodnotení dôkazov vykonaných v priestupkovom konaní vychádzali z pravdivosti výpovedí svedkov manželov O., ktorých hodnovernosť nespochybnili z dôvodu spolupráce pri objasňovaní priestupku v preskúmanom administratívnom konaní, naproti tomu žalobkyňa so správnymi orgánmi nespoupracovala s ospravedlnením z dôvodu jej práceneschopnosti.

11. Krajský súd poukázal na základné zásady trestného konania, ktoré sa vzťahujú na oblasť administratívneho trestania, ako je vyhľadávacia zásada, zásada prezumpcie neviny, zásada voľného hodnotenia dôkazov a zásada zistenia skutkového stavu bez dôvodných pochybností. Vyjadrením zásady prezumpcie neviny je pravidlo, v zmysle ktorého obvinený nemá povinnosť dokazovať svoju nevinu, nemusí využívať svoje práva na svoju obhajobu, avšak jeho vinu nemožno odvodzovať z nečinnosti (pasivity) obvineného v trestnom, resp. priestupkovom konaní alebo zo spôsobu jeho obhajoby. Riadne a úplné zistenie skutkového stavu správnym orgánom v konaniach administratívneho trestania imanentne zahŕňa povinnosť správneho orgánu bez akýchkoľvek pochybností zistiť, či sa skutok stal ako aj ustáliť osobu páchatel'a.

12. Podľa krajského súdu preto nemožno prisvedčiť konštrukcii správnych orgánov oboch stupňov pri ich úvahe o vyhodnotení skutkového stavu, ktorí vzali za základ vierohodnosť výpovedí manželov O., napriek skutočnosti, že v konaní neskôr vyšlo najavo, že zamlčali prítomnosť ich maloletej dcéry pri riešení incidentu, a to bez ďalšieho preverenia hodnovernosti oboch verzii, vrátane výpovede žalobkyne a podrobeniu oboch verzii skutku kritickému hodnoteniu vo vzájomných súvislostiach s osobitným okolnosťami prípadu a všetkým, čo vyšlo v priebehu konania najavo. Krajský súd tiež uviedol, že do úvahy bolo tiež potrebné zobrať skutočnosť, že obe strany majú medzi sebou narušené vzťahy.

13. Preskúmané administratívne rozhodnutia tak podľa názoru krajského súdu postrádajú presvedčivosť, jednak z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu a jednak z dôvodu nedostatočného vyhodnotenia dôkazov správnymi orgánmi, z ktorých tieto pri ustálení skutku a viny žalobkyne zo spáchania predmetného priestupku vychádzali.

14. Krajský súd správnym orgánom ďalej vytkol, že výpoveď žalobkyne a pravdivosť jej verzie priebehu sporného skutkového deja nevyhodnotili vôbec, okrem nepripustného spôsobu s ohľadom na jej opakované predvolávanie na procesné úkony. Pravdivosť jej verzie si nijako neoverovali doplňujúcimi otázkami alebo iným spôsobom, minimálne konfrontáciou so svedkami, či doplňujúcimi otázkami pri výsluchu žalobkyne, v nadväznosti na jej verziu priebehu skutkového deja (a to ohľadom fyzickej inzultácie jej osoby zo strany oznamovateľa prejednávaneho priestupku), či podstúpila lekárske ošetrenie a ak áno, či má o tom doklad a ak nie, z akého dôvodu, prípadne, ako vie svoje tvrdenie preukázať.

15. S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti správny súd konštatoval, že doterajšie výsledky dokazovania a odôvodnenie preskúmaných administratívnych rozhodnutí bez akýchkoľvek pochybností nepreukazujú, ako k predmetnej udalosti došlo a či sa protiprávneho konania dopustila žalobkyňa.

16. Krajský súd poukázal na ďalšiu zásadu ovládajúcu konanie vo veciach administratívneho trestania in dubio pro reo, teda v pochybnostiach v prospech obvineného, pričom pokiaľ existujú uvedené pochybnosti, žalobkyňa nie je možné uznať vinnou zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. d) zákona o priestupkoch. Pokiaľ sa tieto pochybnosti nepodarí odstrániť následným doplnením dokazovania, napríklad prostredníctvom rekonštrukcie danej udalosti na mieste samom alebo konfrontáciou svedkov a žalobkyne za účelom zistenia skutočného priebehu prejednávaneho skutku, bude potrebné priestupkové konanie zastaviť s poukazom na § 76 ods. 1 písm. a) alebo b), prípadne písm. c) zákona o priestupkoch.

17. Z dôvodu, že v danom prípade rozhodnutie žalovaného, ako aj správneho orgánu prvého stupňa sú nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a zistenie skutkového stavu nebolo dostatočné na riadne posúdenie veci podľa § 191 ods. 1 písm. d) a e) SSP v spojení s § 191 ods. 3 písm. a) SSP, krajský súd zrušil napadnuté rozhodnutia oboch stupňov a podľa § 191 ods. 4 SSP vec vrátil správne orgánu nižšieho stupňa na ďalšie konanie. Krajský súd ďalej nepristúpil k posudzovaniu právnej kvalifikácie predmetného skutku z pohľadu namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci. V ďalšom konaní krajský súd zaviazal správny orgán doplniť dokazovanie naznačeným spôsobom a v zmysle zásady voľného hodnotenia dôkazov získané dôkazy a podklady pre rozhodnutie vo veci vyhodnotiť, majúc na zreteli dodržanie základných zásad vzťahujúcich sa na konanie vo veciach administratívneho trestania.

III.

Konanie na kasačnom súde

18. Voči rozsudku krajského súdu podal žalovaný (sťažovateľ) kasačnú sťažnosť podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP z dôvodu, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

19. V podanej kasačnej sťažnosti sťažovateľ namietal, že:

- prvostupňový správny orgán a žalovaný pri hodnotení pravdivosti svedeckých výpovedí nevychádzali a priori z toho, akým spôsobom boli rešpektované výzvy na spoluprácu so správnymi orgánmi, ale z obsahu jednotlivých výpovedí,
- správny súd nesprávne právne posúdil obsah svedeckých výpovedí manželov O. i žalobkyne, pričom sťažovateľ nerozumie, z akého právneho alebo skutkového dôvodu nie je pre krajský súd výpoveď dvoch dospelých svedkov, ktorých psychická spôsobilosť nebola žiadnym spôsobom spochybnená, dostatočne hodnoverná; manželia O. zhodne vypovedali pred Obvodným oddelením PZ Šaštíň Stráže, ako aj pred prvostupňovým správnym orgánom a pred vypočutím boli poučení o povinnosti vypovedať pravdivo a nič nezamlčať podľa § 35 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok),

- v právnom štáte je neprípustné prejudikovať nedôveryhodnosť svedkov z dôvodu, že ide o manželov, ktorí majú so žalobkyňou negatívne vzťahy,
- správny súd kladie zvýšený dôraz na zistenie tzv. absolútnej pravdy, čo je vo väčšine priestupkových konaní nerealizovateľné,
- podstatou zásady materiálnej pravdy je spoľahlivo zistený stav, pričom má ísť o zistenie relatívnej, nie absolútnej pravdy v miere potrebnej pre rozhodnutie (bez dôvodných pochybností),
- žalovanému nie je zrejmé, kde sa nachádzajú rozpory vo výpovediach, keď správny súd iba vo všeobecnosti konštatoval, že neboli odstránené rozpory vo výpovediach svedkov a žalobkyne,
- predmetné vypočutia obvinenej i svedkov boli realizované zákonným postupom, sťažovateľ ich musel akceptovať, pričom z dôvodu, že v konaní neboli k dispozícii iné dôkazy, rozhodol spôsobom, ktorý krajský súd označil za nezákonný,
- ak by v priestupkových konaniach mal správny orgán postupovať spôsobom, ako naznačil krajský súd, jednalo by sa o praktickú nemožnosť priestupkovo stíhať obvinené osoby, práve na základe vzájomných negatívnych vzťahov a možných motívov nepravdivosti ich výpovedí,
- žalobkyňa nepredložila lekársku správu, ktorá by preukazovala jej zranenia OO PZ Šaštín Stráže, prvostupňovému správne orgánu, ani sťažovateľovi, pričom nie je možné objektívne bez pochybností určiť, že tieto drobné poranenia utrpela žalobkyňa pri incidente so svedkami,
- správny súd nesprávne vyhodnotil skutočnosť, že išlo o verbálny útok žalobkyne, ktorá nenamietala, že by v danom čase na danom mieste nebola, neuviedla žiadne objektívne skutočnosti, ktoré by pravdivosť výpovedí svedkov spochybňovali, okrem toho, že ich popiera.

20. S poukazom na vyššie uvedené sťažnostné body, sťažovateľ kasačnému súdu navrhol, aby rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

21. Žalobkyňa vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedla, že napadnutý rozsudok krajského súdu považuje za zákonný, spravodlivý a náležite odôvodnený a nestotožnila sa s argumentáciou sťažovateľa.

22. Podľa žalobkyne je nepochybné, že správne orgány pri zistení skutkového stavu nekriticky vychádzali zo svedeckých výpovedí manželov O.. Žalobkyňa zdôraznila, že na každé predvolanie správneho orgánu sa riadne ospravedlnila a tieto skutočnosti nemôžu mať význam pre hodnotenie dôkazných prostriedkov. Žalobkyňa ďalej namietala tvrdenie sťažovateľa, že svedecká výpoveď nebola spochybnená len z dôvodu, že ide o manželov a so žalobkyňou majú vyostrené vzťahy, ale tieto skutočnosti mali byť zohľadnené v rámci voľného hodnotenia dôkazov, pretože naznačujú nutnosť opatrnosti pri prístupe k takýmto dôkazom, ktoré môžu byť účelové. Namietala, že krajský súd nevychádzal z potreby zistenia absolútnej pravdy, ale len z takej miery zistenia skutkového stavu veci, ktorý postačuje na prijatie záveru bez dôvodných pochybností o správnosti, spravodlivosti a zákonnosti rozhodnutia, pričom ak tieto pochybnosti napriek vykonaným dôkazom pretrvávajú, nemožno podozrivú osobu uznať za vinnú zo spáchania posudzovaného skutku. Ide o zachovávanie hodnôt a štandardov materiálneho právneho štátu, v ktorom môže byť osoba uznaná vinnou, len ak správny orgán unesie dôkazné bremeno, ktoré zaťažuje správny orgán a nie podozrivú osobu. Žalobkyňa zdôraznila, že jej vzťahy so svedkami sú dlhodobo narušené, a teda negatívne recipročné správanie sa môže v týchto prípadoch prezumovať. Podľa žalobkyne krajský súd správne poukázal na nutnosť doplnenia dokazovania a odstránenia pochybností. Krajský súd trval na kvalitatívnych štandardoch v oblasti správneho trestania, preto sa žalobkyňa nestotožnila s tvrdením sťažovateľa, že argumentácia krajského súdu by viedla k nemožnosti postihovať páchatel'ov priestupku. Záverom dodáva, že myšlienkový postup súdu je čitateľný, čo robí napadnuté rozhodnutie ľahko preskúmateľné a nie je v ňom možné vzhliadnuť zásadné zlyhania, vrátane nesprávneho právneho posúdenia veci.

23. S poukazom na uvedené žalobkyňa kasačnému súdu navrhla, aby podanú kasačnú sťažnosť zamietol a žalobkyňa priznal právo na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100%.

IV.

Právne posúdenie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky

24. Senát Najvyššieho správneho súdu SR konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 SSP preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ včas (§ 443 ods. 2 SSP), je prípustná (§ 439 SSP) a bola podaná oprávneným subjektom (§ 442 ods. 1 SSP), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

25. Kasačný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho správneho súdu SR. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 28.04.2023 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

V.

Aplikovaná právna úprava

26. Podľa § 58 ods. 1 zákona o priestupkoch objasňovaním priestupkov podľa tohto zákona sa rozumie obstaranie podkladov potrebných na rozhodnutie správneho orgánu najmä o tom, či:

- a) sa stal skutok, ktorý je priestupkom podľa tohto, alebo iného zákona,
- b) tento skutok spáchala osoba podozrivá zo spáchania priestupku,
- c) sa uloží sankcia za priestupok, alebo sa od jej uloženia upustí, ak k náprave páchatel'a priestupku postačí samotné prejednanie priestupku,
- d) uloží ochranné opatrenie,
- e) uloží páchatel'ovi priestupku povinnosť uhradiť spôsobenú škodu.

27. Podľa § 59 ods. 1 zákona o priestupkoch objasňovanie priestupkov sa koná na základe vlastného zistenia správnych orgánov, alebo orgánov oprávnených objasňovať priestupky (§ 58 ods. 3), alebo na základe oznámenia fyzickej osoby alebo právnickej osoby.

28. Podľa § 60 ods. 1 zákona o priestupkoch, orgány oprávnené objasňovať priestupky (§ 58 ods. 3) sú pri objasňovaní priestupkov oprávnené:

- a) vyžadovať vysvetlenie od fyzických osôb alebo právnických osôb; vysvetlenie od maloletého alebo mladistvého možno vyžadovať len za prítomnosti jeho zákonného zástupcu alebo fyzickej osoby, ktorá sa osobne stará o maloletého alebo mladistvého na základe rozhodnutia podľa osobitných predpisov, alebo zástupcu zariadenia, v ktorom je maloletý alebo mladistvý umiestnený na základe rozhodnutia súdu podľa osobitných predpisov, alebo zástupcu orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately,
- b) vyžadovať vysvetlenie od štátnych orgánov alebo obcí,
- c) vyžadovať odborné vyjadrenie od príslušných orgánov,
- d) vykonávať alebo vyžadovať úkony potrebné na zistenie totožnosti osôb a ich pobytu,
- e) vyžadovať predloženie potrebných podkladov, najmä spisov a iných písomných materiálov.

29. Podľa § 51 zákona o priestupkoch ak nie je v tomto alebo v inom zákone ustanovené inak, vzťahujú sa na konanie o priestupkoch všeobecné predpisy o správnom konaní.

30. Podľa § 3 ods. 2 správneho poriadku správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu.

31. Podľa § 32 ods. 1 správneho poriadku, správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

32. Podľa § 33 ods. 1 správneho poriadku účastník konania a zúčastnená osoba má právo navrhovať dôkazy a ich doplnenie a klásť svedkom a znalcom otázku pri ústnom pojednávaní a miestnej ohliadke.

33. Podľa § 34 ods. 1 správneho poriadku na dokazovanie možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi.

34. Podľa § 34 ods. 2 správneho poriadku dôkazmi sú najmä výsluch svedkov, znalecké posudky, listiny a ohliadka.

35. Podľa § 34 ods. 3 správneho poriadku účastník konania je povinný navrhnúť na podporu svojich tvrdení dôkazy, ktoré sú mu známe.

36. Podľa § 34 ods. 4 správneho poriadku vykonávanie dôkazov patrí správne mu orgánu.

37. Podľa § 34 ods. 5 správneho poriadku správny orgán hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti.

38. Podľa § 46 správneho poriadku, rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

39. Podľa § 47 ods. 3 správneho poriadku v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

VI.

Právny názor kasačného súdu

40. Sťažovateľ podal kasačnú sťažnosť z dôvodu, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP).

41. Kasačný súd po vykonaní súdneho prieskumu preskúmaného rozhodnutia žalovaného pri aplikácii zákonnej úpravy uvedených právnych predpisov postupom podľa Správneho súdneho poriadku dospel k zhodnému záveru ako krajský súd. Kasačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu a s námietkami sťažovateľa uvedenými v kasačnej sťažnosti. S prihliadnutím na § 461 SSP dospel k záveru, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov, ktoré spolu so správnu citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku krajského súdu vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku rozsudku, ktorým zrušil rozhodnutie žalovaného a prvostupňového správneho orgánu z dôvodu, že sú nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce pre riadne posúdenie veci.

42. Dôsledné skúmanie skutkového stavu, o ktorý sa má oprieť rozhodnutie správneho orgánu, je podmienkou pre vydanie zákonného rozhodnutia. Uvedené je realizáciou základnej zásady správneho konania, ktorou je zásada materiálnej pravdy zhmotnená v ustanovení § 3 ods. 5 správneho poriadku, v zmysle ktorej musí rozhodnutie správnych orgánov vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Táto zásada zakotvená v § 3 ods. 5 správneho poriadku je premietnutá aj v jeho ďalších ustanoveniach ako je § 32 ods. 1, § 46 a § 47 ods. 3 správneho poriadku. Z obsahu predmetnej zásady vyplýva, že správny orgán je povinný vykonávať dokazovanie tak, aby boli náležite objasnené všetky rozhodujúce okolnosti dôležité pre posúdenie veci (úplnosť zistenia). Správny orgán musí zabezpečiť, aby skutkové

zistenia, ktoré vyplývajú z vykonaného dokazovania, čo najviac zodpovedali skutočnosti (presnosť zistenia). Za zistenie skutočného stavu veci treba považovať zistenie všetkých skutočností, ktoré sú podľa príslušného hmotno-právneho predpisu právne významné. Povinnosťou správneho orgánu je zistiť všetky právne rozhodné skutočnosti, bez ohľadu na to, v čí prospech svedčia.

43. Navyše, v oblasti správneho trestania sa uplatňujú aj trestnoprávne zásady zistenia skutkového stavu bez dôvodných pochybností, prezumpcie nevinu a in dubio pro reo, ktoré dôkazné bremeno ešte viac vychylujú na ťarchu správneho orgánu. Jednotlivé znaky skutkovej podstaty priestupku (subjekt, subjektívna stránka, objekt, objektívna stránka) musia byť preukázané nad všetku pochybnosť, a ak o niektorom znaku skutkovej podstaty existujú pochybnosti, uplatní sa zásada in dubio pro reo (rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2 Sžo 55/2008).

44. Je povinnosťou správneho orgánu zistiť skutkový stav veci tak, aby bez dôvodných pochybností objasnil priestupok spôsobom, ktorý predpokladá § 58 ods. 1 zákona o priestupkoch, teda, že sa stal skutok, ktorý je priestupkom podľa zákona o priestupkoch a že tento skutok spáchala osoba podozrivá zo spáchania skutku. Tu kasačný súd dospel k zhodnému záveru ako krajský súd, a teda že uvedené v konaní nebolo zistené bez dôvodných pochybností. Senát kasačného súdu sa jednohlasne stotožnil so záverom krajského súdu, že napadnuté rozhodnutia sú nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci.

45. Z rozhodnutia žalovaného, ako aj z rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu má kasačný súd za jednoznačne preukázané, že správne orgány ustálili skutkový stav na základe výpovede svedkov manželov O., ktorej pravdivosti má svedčať skutočnosť, že so správnymi orgánmi v konaní spolupracovali a pred podaním výpovede boli poučení o povinnosti vypovedať pravdivo a nič nezamlčať, naproti tomu žalobkyňa so správnymi orgánmi v konaní nespocoľpracovala.

46. Skutočnosť, že svedok je v priestupkovom konaní poučený o povinnosti vypovedať pravdivo a nič nezamlčať podľa § 35 ods. 1 správneho poriadku, nie je predpokladom na to, aby len výpoveď takto poučeného svedka bola základom pre ustálenie skutočného stavu veci, keď v konaní existuje aj protichodná verzia opisu skutku, v tomto prípade poskytnutá žalobkyňou. Aj výpoveď svedka je správny orgán povinný hodnotiť voľne vo svetle iných dôkazov a výpovedí zistených v konaní (hodnotenie dôkazov v ich vzájomnej súvislosti). Ak v konaní existuje ďalšia výpoveď, ktorá je v rozpore so svedeckou výpoveďou, je správny orgán povinný sa s ňou rovnako vysporiadať a v odôvodnení rozhodnutia jasne a zrozumiteľne uviesť a vysvetliť, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov a prečo nevzal za pravdivý opis skutku, ako ho predostrela žalobkyňa. Kasačný súd má za jednoznačne preukázané, že správne orgány sa s výpoveďou žalobkyne nevysporiadali tak, aby boli splnené vyššie uvedené východiská, čo rovnako konštatoval aj krajský súd.

47. K námietke sťažovateľa o spochybnení svedeckých výpovedí manželov O. kasačný súd uvádza, že krajský súd hodnovernosť ich výpovede nespochybnil bez ďalšieho len s poukazom na skutočnosť, že sú manželia, a preto nie je možné aplikovať sťažovateľom citované závery Ústavného súdu SR vo veci III. ÚS 276/2014-29. Je pravdou, že v zmysle ustálenej judikatúry nevyvracia blízky (rodinný, kolegiálny či iný) vzťah svedkov ich hodnovernosť automaticky. To však krajský súd ani netvrdil, len uviedol, že správne orgány mali pri hodnotení výpovede svedkov brať do úvahy aj skutočnosť, že svedkovia sú manželia (a teda zohľadniť napríklad ich možné motívy svedčiť zhodne). Rovnako krajský súd pri hodnotení ich svedeckej výpovede uložil správnym orgánom povinnosť zohľadniť existenciu vážne narušených vzťahov medzi svedkami na jednej strane a obvinenou na strane druhej, či zamlčanie prítomnosti maloletej dcéry svedkov pri incidente. Je logické, že hoci tieto okolnosti automaticky nezakladajú nehodnovernosť výpovedí svedkov, môžu mať istú relevanciu pri hodnotení ich vierohodnosti, s ktorou sa správny orgán musí pri hodnotení dôkazov vysporiadať.

48. K tvrdeniu sťažovateľa, že žalobkyňa nenamietala, že v danom čase na danom mieste nebola, či bola v miestach, kde sa tento skutok popísaným spôsobom nemohol stať, kasačný súd zdôrazňuje, že žalobkyňa vo svojej výpovedi uviedla úplne iný priebeh skutkových udalostí v rozpore s tým, ako ho uviedli svedkovia. Rozdielne opísaný priebeh skutkového deja zároveň zakladal rozpory vo výpovediach, na ktoré krajský súd poukazoval a ktoré sťažovateľovi uložil za povinnosť v ďalšom

konaní odstraňovať za účelom úplného zistenia skutočného stavu, napríklad konfrontáciou žalobkyne so svedkami.

49. K námietke sťažovateľa, že mu nie je zrejmé, akým spôsobom má odstrániť rozpory vo výpovedi svedkov a žalobkyne, ani ako má postupovať v obdobných veciach, kasačný súd považuje za potrebné poukázať na skutočnosť, že správny súd nie je súdom skutkovým, úlohou krajského ani kasačného súdu v správnom súdnictve nie je nahrádzať činnosť správnych orgánov pri zisťovaní skutkového stavu dopĺňaním rozsiahleho dokazovania, ale preskúmať zákonnosť konkrétnych preskúmaných rozhodnutí, teda to či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Krajský súd nemusí správne orgánu odpovedať na hypotetické právne otázky (napr. výpoveď koľkých svedkov by už bola akceptovateľná), ale len posúdiť zákonnosť vydaného rozhodnutia v konkrétnom prípade a ak dospeje k záveru o jeho nezákonnosti a potrebe jeho zrušenia, formulovať právny názor, ktorý bude pre správny orgán záväzný. Právny názor, ktorý pre sťažovateľa vyslovil krajský súd, je podľa kasačného súdu pre správny orgán celkom zrozumiteľný. Krajský súd jasne zaviazal prvostupňový správny orgán doplniť dokazovanie a odstrániť rozpory vo výpovediach s poukazom na jeho závery a v zmysle zásady voľného hodnotenia dôkazov získané dôkazy a podklady pre rozhodnutie vo veci vyhodnotiť, majú na zreteli dodržanie základných zásad vzťahujúcich sa na konanie vo veciach administratívneho trestania, ktoré mu krajský súd jasne ozrejmil. K spôsobom, ako má správny orgán odstraňovať rozpory vo výpovediach, dokonca krajský súd celkom konkrétne uviedol dôkazný prostriedok konfrontácie žalobkyne so svedkami. Napokon, krajský súd správne uviedol, že pokiaľ sa pochybnosti nepodarí odstrániť doplnením dokazovania, bude aplikáciou zásady in dubio pro reo potrebné priestupkové konanie zastaviť.

50. Sťažovateľ ďalej tvrdil, že žalobkyňa nepochybnila svedeckú výpoveď objektívnymi skutočnosťami. Tu kasačný súd považuje za potrebné uviesť, že takéto tvrdenie považuje za nepochopenie rozloženia dôkazného bremena a úlohy sťažovateľa ako správneho orgánu v priestupkovom konaní, ktorý je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci, a rovnako aj za nepochopenie realizácie zásady prezumpcie nevinu a in dubio pro reo v priestupkovom konaní.

51. Žalobkyňa v pozícii obvinenej v priestupkovom konaní nie je povinná vyvracať svedecké výpovede objektívnymi skutočnosťami, či navrhovať dôkazy na svoju obranu. Osoba, voči ktorej sa vedie konanie pre podozrenie zo spáchania priestupku, nie je povinná obvinenia vyvracať, príp. znášať dôkazné bremeno na preukázanie svojej nevinu. Rovnako nie je prípustné, aby vina za spáchanie priestupku bola založená len na tom, že účastník sa dostatočne nevyvinil z obvinení. Právo na obhajobu je právom a nie povinnosťou účastníka konania v rámci konania o administratívnom trestaní (rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 10Asan/11/2020).

52. Na základe vyššie uvedeného, kasačný súd konštatuje, že námietky sťažovateľa uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil ako bezpredmetné, ktoré neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť rozhodnutia. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP, ako nedôvodnú, zamietol.

53. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol kasačný súd v zmysle § 467 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 SSP tak, že úspešnej žalobkyni voči žalovanému priznal právo na úplnú náhradu dôvodne vynaložených trov kasačného konania, pričom o výške náhrady bude rozhodnuté v zmysle § 175 ods. 2 SSP.

54. Senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.

